

præsentiae localis; præterea ad vitam, et functiones animalis est apprime necessarius, nec tamen est pars integralis; ergo neque sanguis.

R. N. Cons. *Disparitas* est. Aer inest animali ut hospes, ingrediens et egrediens; ergo non ut pars: sanguis e contra ut instrumentum domesticum et connaturale ad hunc finem a natura destinatum, ut corpori et animæ inserviat, unde saltem pars integralis est. Imo juxta alios est æque pars essentialis, quam cerebrum; eo quod corpus humanum, saltem diu, consistere sine sanguine non possit: et simul, secus ac aer, per se ordinatur ad constituendum cum corpore et anima principium aliquod adæquatum certarum operationum, quod est unum per se, una natura completa.

315. *Obj. II.* Verbum unam naturam et unius speciei assumpsit; ergo non assumpsit sanguinem, utpote qui specie differt a reliquo corpore.

R. D. *Ant.* Assumpsit naturam unam, et omnino simplicem N. totalem ac compositam ex pluribus partibus, sive naturis subordinatis C. Nec refert, inter has partes esse quasdam non viventes, quæ partiali specie, vel etiam genere differant; sic enim quoque partes essentielles corporis naturalis, licet genere diversæ, constituunt unum compositum physicum.

316. *Obj. III.* Si sanguis sit pars corporis; ergo poneretur in Eucharistia *vi verborum*, et non duntaxat per concomitantiam: at non ponitur in Eucharistia *vi verborum*, sed tantum per concomitantiam. *Prob. sequela:* quia *vi verborum* sub specie panis corpus integrum ponitur.

R. N. *seq. M. Ad prob. D.* *Vi verborum* ponitur corpus integrum quoad partes solidas C, integrum quoad fluidas N. *Ratio* est, quod *vi verborum* consecrationis ponatur corpus Christi sub speciebus panis, non quomodo-cumque, sed sub ratione cibi; ad hunc vero pertinent partes solidæ, non fluidæ, qualis sanguis est.

317. *Obj. IV.* Si Verbum immediate assumpsit sanguinem; ergo etiam dici posset sic assumpsisse accidentia: sed hoc non admittitur; ergo.

R. N. *sequelam 1º.* Quia sanguis probabilius non unitur physice cum venis, aut reliquo corpore; unde non apparet, quo mediante assumptus esset: at accidentia immediate uniuntur naturæ; ergo hac mediante assumpta sunt. 2º. Concilia et Patres eodem modo loquuntur de sanguine, quo de carne; ergo, uti hæc, ita ille immediate assumptus est; sed non eodem modo loquuntur de accidentibus. Hæc igitur assumpta quidem sunt a Verbo in hypostasi; sed non secundum hypostasin.

318. *Obj. V.* Si Verbum assumpsit sanguinem secundum hypostasin; ergo Verbum posset dici sanguis. Sed hoc non.

R. 1º. Ergo etiam posset dici caput, pes, etc.

R. 2º. N. *seq.* Quia hæc nomina non sunt nomina suppositi; unde non important aliquid in recto, quod de Deo verificari possit: nec enim significant per modum totius per se subsistentis, vel constituti; sed per modum partis subsistentis in alio tanquam toto; et constituentis. Vid. n. 273.

SECTIO III.

DE COMMUNICATIONE IDIOMATUM.

Nomen *idioma*, ex nativa sua institutione proprietatem sermonis indicat, quo sensu dicitur idioma latinum, idioma græcum. Paulo largius sumitur a Theologis pro eo, quod est proprium et peculiare naturæ vel ut essentia, vel ut proprietates. Unde per communicationem idiomatum hic intelligitur mutua in Christo prædicatorum utriusque naturæ, sive tam divinorum, quam humanorum, communicatio; sic, ut ratione unius in Christo suppositi, sive personæ, prædicata naturæ divinæ propria affirmari possint de homine; ac similiter prædicata naturæ humanæ propria affirmari de Deo. Ad hunc sensum breviter definitur: *Communicatio idiomatum est mutua divinorum et humanorum prædicatorum, tum de se invicem, tum de supposito et toto, prædicatio.* Ut: Deus est homo; homo est Deus: Deus est passus, mortuus; homo est immortalis: Christus est Deus; Christus est homo; Christus est immortalis; Christus est mortalis, etc. De hac igitur nunc inquiremus: 1º. An vere detur in Christo? 2º. In quo sensu detur? Quæ exponent sequentes Articuli.

ARTICULUS I.

AN DETUR VERA ET REALIS IN CHRISTO IDIOMATUM COMMUNICATIO?

Jam de Nestorio observavimus in ejus expositione hæresis, hæresiarcham illum veram, realem, ac hypostaticam unionem utriusque naturæ in Christo non agnovisse; ex quo fluebat sequela necessaria: nec dari veram in Christo communicationem idiomatum, etiam in concreto, et respectu personæ. Hinc ferre non poterat has similesque propositiones: *Deus est bimestris, natus, passus: Beatissima Virgo est Deipara.* Contra quem

319. *Dico.* Datur vera et realis in Christo communicatio idiomatum. Est de fide.

Prob. I. Auctoritate S. SCRIPTURÆ. Sacræ Litteræ sæpius ea, quæ sunt naturæ divinæ propria, tribuunt humanitati, et vicissim; ergo debet esse in Christo vera idiomatum communicatio. *Ant.* ostenditur. Sic Joan. 3. 13. *Nemo ascendit in cælum, nisi qui descendit de cælo Filius hominis, ubi descendisse proprium est Verbi.* Tum ibid. *In hoc cognovimus charitatem Dei; quoniam ille animam suam pro nobis posuit;* sed mori proprium est hominis. Sic modo Christus *se æqualem Patri* pronunciat, quod habet ratione divinitatis; modo *se minorem Patre* asserit, ratione humanitatis. Vid. n. 168.

320. *Prob. II. Auctoritate CONCILIORUM.* Conc. Ephesinum 1º. definit

B. Virginem esse *Deiparam*, contra Nestorium; proin Deum genuit; et vera est propositio: Deus est natus ex Maria. 2°. Approbando Cyrilli ad Nestorium epistolam, anathema dicit (Labb. t. 3. p. 409. D.) ei, qui non confitetur Dei Verbum passum in carne, crucifixum, mortem gustasse. In symbolo Nicæno profiteamur, nos credere in unum Jesum Christum *ex Patre natum ante secula, Deum de Deo*: et simul incarnatum ex Maria Virgine; primum ob divinitatem; alterum ob humanitatem; ergo non Christo tantum, sed et Deo Verbo tribuuntur prædicata, licet humanitati sint propria; proin datur communicatio idiomatum.

Eadem est communis PATRUM doctrina. S. DAMASCENUS de fide orthod. L. 3. c. 4. relatus a D. TH. 3. p. q. 16. a. 4. *Deus*, inquit, *suscepit ea, quæ sunt carnis idiomata, h. e. proprietates; dum Deus passibilis nominatur, et Deus gloriæ crucifixus est.* S. GREGOR. NYSSENUS epist. ad Theophilum (opp. t. 3. p. 263. D.) *Propter exactam unionem... mutuo transferuntur vocabula, ut humanum ex divino: et divinum ex humano denominetur.* Omissis aliis, qui legi apud BELLARMINUM possunt et PETAVIUM, Theol. Dogm. de Incarn. L. 4. c. 13. nitidissime Vigilius L. 2. cont. Eutychem (Bibl. magn. PP. t. 4. p. 501. E.): *Unus est Christus, idem Deus idemque homo, habens in verbis et gestis, unum quod humanitatis, aliud quod propriæ divinitatis ejus naturæ conveniat; licet utrumque simul ad unam ejus personam vel substantiam pertineat. Quod dictum est: in principio erat Verbum... non potest ad humanitatis ejus referrî naturam, quæ initium sumpsit ex Virgine. Rursus quod de eo dicitur: puer autem crescebat, et confortabatur... et, cum esset annorum duodecim... non potest deitatis ejus naturæ congruere, etc.* Quibus primo statuitur communicationem idiomatum in concreto, sive respectu personæ; e contra rejicit illam in abstracto, cum dicat alia esse propria humanitati, alia divinitati; quod idem nos asseremus Art. seq. Hanc vero communicationem semper refundit in unitatem personæ.

321. *Prob. III.* RATIONE fundamentali. Quia ex unionem hypostatica fit, ut natura divina et humana subsistant in eadem persona Verbi, et in Christo sit proinde unum suppositum naturæ divinæ et humanæ; ergo et consequenter ut proprietates tum Dei, tum hominis, et de illo ipso supposito, et de se invicem, prout suppositum idem includunt, sive in concreto, ut dicemus, recte affirmari, ac prædicari queant; quia quando unum suppositum, ut subjectum, habet in se plures naturas aut formas totales; potest una natura, aut forma totalis concrete de altera natura, aut forma totali vere et proprie prædicari; vere enim de lacte dices: *hoc album est dulce; hoc dulce est album*; sic etiam, quia in persona Petri est corpus, anima, intellectus, scientia; vere dices: *Petrus est corporeus: corporeus est animatus: intellectualis est sciens*; igitur et de Christo dicere licet: *est homo: est Deus: immortalis est mortalis*, etc. cujus ultimata est ratio, quod nomina concreta personæ, et naturarum, item proprietatum personæ ac naturarum, habeant in Christo eundem rectum, et pro eo supponant: illa enim nomina, cum sint nomina suppositi, habent pro recto suppositum; ergo cum in Christo sit unum idemque suppositum duarum naturarum, illa nomina in Christo eundem habent rectum, pro quo supponunt, et sic de se mutuo recte prædicantur.

Hoc ipsum est, quod DOCTOR ANGELICUS pro ratione reddit 3. p. q. 16. a. 4. in 6. *Cum sit eadem hypostasis utriusque naturæ, eadem hypostasis supponitur nomine utriusque naturæ: sive ergo dicatur homo, sive Deus, supponitur hypostasis divinæ et humanæ naturæ: et ideo de homine possunt dici ea quæ sunt divinæ naturæ, tanquam de hypostasi divinæ naturæ; et de Deo possunt dici ea quæ sunt humanæ naturæ, tanquam de hypostasi humanæ naturæ.*

Ex quibus duplex colligitur hujus communicationis fundamentum. Primum, reale et physicum, quod est *ipsa unio duarum naturarum in una eademque persona*. Alterum est, vel saltem dici potest logicum: estque resolutio et significatio concretorum ex unitate personæ, exprimens identitatem inter rectum subjecti et prædicati; exemplum est in resolutione hujus: *Deus est homo*; nam sic resolvitur: *Persona, vel subsistentia terminans naturam divinam, est persona vel subsistentia terminans naturam humanam. Vel: Deus ratione humanitatis, quam per unionem hypostaticam sibi propriam fecit, est homo*: quem modum subinde Patres usurparunt. Eodem modo resolvuntur propositiones aliæ; et ita resolvi eas poscit ipsa propositionum veritas, ne secus, si naturam hic posueris in recto, totam incarnatam facias Trinitatem, incidasque in errores Theopaschitarum aliorumque Hæreticorum.

322. *Obj. I.* Ex communicatione idiomatum staret hic discursus: Hic homo est Deus: sed Verbum factum est hic homo; ergo Verbum factum est Deus: porro hic discursus admitti non potest; ergo.

R. Si in eo discursu *factum* velis pertinere ab subjectum, scilicet *Verbum*, falsa est minor; quia Verbum non est factum: si vero velis pertinere ad prædicatum utriusque propositionis, non tenet hic discursus; sed laborat fallacia accidentis, vel vitio captionis a *secundum quid* ad *simpliciter*; nam in præmissis *feri* enuntiat de Deo secundum quid, nempe in quantum homine; in conclusione vero prædicatur de Deo simpliciter, ratione naturæ divinæ; unde vel, stantibus illis præmissis, sic inferri debet: *ergo Verbum factus est ille, qui est Deus*; vel potius sic formandus discursus: *Factum hic homo est Deus: sed Verbum est factum hic homo; ergo Verbum est Deus.*

323. *Obj. II.* Ut detur communicatio idiomatum, necessaria est absolute identitas inter subjectum et prædicatum: atqui in hac propositione, *Deus est homo*, non datur identitas inter subjectum et prædicatum; Deitas enim humanitati non est identificata, sed unita solum.

R. N. M. Sed requiritur et sufficit identitas inter rectum subjecti et prædicati; illa autem hic habetur, quia concreta illa *Deus, homo* in recto important suppositum: quod hic unum idemque est, ut paulo ante dictum.

324. *Obj. III.* Prædicatio illa: *Deus est homo*, non est propria, vel certe non est æque propria, quam hæc altera: *Petrus est homo*; nam 1°. hæc est necessaria; cum Petrus necessario sit homo, non Deus. 2°. Homo non prædicatur de Deo essentialiter, sicut de Petro; interroganti enim, quid sit Deus? responderi non potest esse hominem; ergo.

R. N. Ant. *quoad utramque partem.* Ratio prioris est; quia natura humana est vere et proprie natura divini suppositi: sed natura vere et proprie

in concreto prædicatur de illo supposito, cujus est natura; hinc et Synodus gener. V. sive Constantinop. II. Can. 6. (Lab. t. 5. p. 571.) anathemate ferit eum, qui sanctam gloriosam semper Virginem Mariam non proprie et vere Dei Genitricem ipsam confitetur. Ratio alterius est; quia veritas et proprietas propositionis non ex necessitate æstimatur, sed sufficit excludi omnem improprietatem seu metaphoram; unde spectando præcise proprietatem, æque proprie Petrus dicitur albus, quam homo.

Hinc patet responsio *ad prob. 1^{am}. Ad 2^{am}. R. N. Cons.* Prædicatio quidem illa non est essentialis, nisi de toto fiat; quia prædicatum nec est de essentia subjecti, nec cum eo habet connexionem necessariam; sicut nec est mere accidentalis, ut volebat Nestorius; sed est substantialis, quia in unione substantiali fundatur. Unde de Deo, supponente pro Verbo, homo prædicatur in quid, non quidem essentialiter, sed substantive; et interroganti post Incarnationem, quid sit Verbum? æque vere ac proprie respondetur, esse hominem, quam esse Deum; licet, respondendo esse Deum, Deus prædicetur de eo in quid essentialiter; e contra respondendo esse hominem, homo de Verbo prædicetur in quid substantive.

325. *Obj. IV.* Tres personæ divinæ magis conveniunt in natura divina, quam natura divina et humana in persona Christi: et tamen inde non nascitur communicatio idiomatum inter personas; ergo neque inter naturas in Christo.

R. D. Ant. Magis conveniunt in natura, eaque etiam importatur in recto, sicut suppositum, dum prædicantur termini concreti vel naturæ, vel personarum *N.* non importatur in recto concretorum prædicabilium *C.* At hoc communicationis idiomatum fundamentum est.

ARTICULUS II.

QUO SENSU DETUR IN CHRISTO IDIOMATUM COMMUNICATIO?

326. *Nota.* Nomen aliud abstractum, aliud concretum est. *Abstractum* illud est, quod tantum formam, vel quasi formam significat: ut divinitas, humanitas, doctrina, albedo. *Concretum*, quod tum formam, aut quasi formam, tum etiam id, quod formam, aut quasi formam habet, sive subjectum, exprimit: ut Deus, homo, albus, doctus. Si forma est substantia, concreta *substantialia* dicuntur: ut Deus, homo; si est accidens, *accidentalibus*: ut sunt duo posteriora, albus, doctus, ac similia. Porro concreta substantialia alia sunt naturæ, alia personæ; e quibus priora expressius naturam, posteriora personalitatem significant; ambo vero plerumque substantive enuntiantur: velut Deus, homo; subin etiam adjective: ut divinus, humanus. His, de quibus uberius alias Dialectici, obiter prænotatis,

327. *Dico I.* Abstracta unius naturæ non prædicantur de abstractis naturæ alterius; sed neque abstracta de concretis, aut concreta de abstractis prædicari possunt.

Ratio 1^{ae}. partis est, quod prædicatum et subjectum non supponant pro eodem in recto: sicut enim concretum importat in recto suppositum, et significat per modum habentis et constituti; ita abstractum significat per modum formæ habitæ et constituentis, quæ distinguitur ab altera forma; ergo nulla ratione sunt idem; ergo nec de se prædicari possunt. Hinc tota ratio a priori Conclusionis est; quia, quæ sunt unius naturæ propria, nequeunt prædicari de alio, quando in nullo communi, vel subjecto, vel supposito conveniunt; ergo.

Ratio 2^{ae}. partis eadem est: quia, ex eadem ratione, extrema non supponunt pro eodem.

Quare falsæ sunt propositiones istæ: *Deitas est humanitas: deitas patitur, est mortua: humanitas est Christus, Verbum: deitas est homo, est mortalis.* Ac dum SS. Patres subinde dicunt, divinitatem posse dici natam, passam, mortuam: deitatem esse incarnatam; non loquuntur in sensu proprio et formali, sed solum in identico vel reali: intelligentes solummodo, suppositum, quod realiter identificatur divinitati, esse natum, passum, etc. secundum humanitatem.

328. *Dico II.* Communicatio idiomatum solum datur in concreto; ut proin concreta unius naturæ de concretis naturæ alterius vere prædicari possint; sive sint substantiva, ut: *homo est deus*; sive adjectiva, ut: *mortalis est immortalis*; et similiter de toto, ut: *Christus est immortalis: est mortalis.*

Ratio est, quia extrema hic supponunt pro eodem in recto, scilicet supposito; secus, ac abstracta. Vid. n. 321. eadem enim ratio ibi data, pro hac Concl. pugnat.

329. *Dico III.* Communicatio tamen idiomatum non datur in quibuslibet concretis; hinc Conclusionem præcedentem sub sequentibus cautelis intellectam volumus.

CAUTELA I. *Concreta negativa negative sumpta, sive quæ remonent aliquam proprietatem naturæ unius, non possunt absolute de Christo enuntari; nec de concretis naturæ alterius.*

Ratio est, quia particula negativa simpliciter sumpta, cum sit malignantis naturæ, habet vim negandi absolute: negatque totum, ac removet a subjecto vel supposito simpliciter proprietatem, quæ tamen illi convenit ratione alterius naturæ; secus, quam in affirmativis propositionibus se res habeat; ut enim affirmativa sit vera, necesse non est, ut toti subjecto ex omni parte conveniat; sed satis est, si ex una duntaxat parte.

Hinc falsæ sunt istæ propositiones: *Christus non est mortalis: non est æternus, nisi cum addito: non est mortalis ut Deus: non est æternus ut homo.* Item e contra veræ sunt affirmativæ illis oppositæ. Sic et falsæ sunt illæ: *Christus est inæqualis Patri: est incorporeus, nisi addatur ut homo, vel ut Deus;* quia secus, sumendo concreta illa, *inæqualis, incorporeus,* ut communi usu sumi solent, *negative, simpliciter;* omni ex parte negabitur de Christo, quod sit æqualis Patri, corporeus: quod falsum est. Stabunt tamen veræ propositiones, si hujusmodi concreta sint solum negativa grammaticaliter, vel reipsa sumantur positive: ut si *incorporeus* sumatur pro forma in-

corporeitatis. Unde et veræ sunt : *Christus est immortalis : mortalis est immortalis : passibilis est impassibilis*; licet enim efferantur termino negativo; non tamen hic negative sumitur, sed positive; saltem communi usu.

330. CAUTELA II. *Concreta, vel attributa soli naturæ, vel soli supposito secundum se convenientia, nequeunt de se mutuo, vel de toto prædicari.* Talia prædicata sunt *assumi, assumere*; prius soli naturæ secundum se convenit; alterum soli supposito, cuius secundum se est proprium, *assumere*; sicut naturæ, *assumi*. Unde falsæ sunt : *Verbum est assumptum : homo assumpsit*.

Ratio est, quia etiam in his extrema non supponunt in recto pro eodem; hujusmodi enim prædicata naturæ conveniunt, at ea excludit suppositum; et supposito, ut hoc excludit naturam et totum; ergo illi sub alia suppositione, vel appellatione conveniunt; proinde inter prædicatum et subjectum, nequidem secundum rectum, datur identitas.

331. CAUTELA III. *Concreta substantiva, velut Deus, homo, nequeunt per prædicationem aliam dici denominative de altera natura, nec de toto; ac proinde absolute rejiciendæ sunt propositiones : Deus est humanus : Christus est homo Dominicus, Deifer : Deus est humanatus, sumendo nominaliter; nam vera erit, si τὸ humanatus sumatur per modum participii ab humanare, quod idem sonat ac incarnari, eritque idem, ac dicere : est incarnatus.*

Ratio est, quia denominationes ejusmodi accidentalem naturæ unius ad alteram habitudinem important; denominativum enim significat formam subjecto accidentem; ergo Nestorianam suppositorum diversitatem sonant. Unde et S. AUG. L. 1. Retract. c. 19. n. 8. *Non video, ait, utrum recte dicatur homo Dominicus.... Christus Jesus, cum sit utique Dominus... Ubicumque hoc dixi, dixisse me nollem; postea quippe vidi non esse dicendum.* Admittit tamen S. TH. 3. p. q. 16. a. 3. ad 3. τὸ divinus, *Jesus divinus*, quia τὸ divinus non excludit esse substantiale Dei; passim enim communi Ecclesiæ phrasi dicitur : *natura divina, persona divina, etc.*

332. CAUTELA IV. *Concreta non debent sumi reduplicative, si affirmentur de altera natura, non de propria.*

Ratio est, quia particula reduplicativa ipsam naturam afficit, et facit esse rationem adæquatam et formalem, cur prædicatum conveniat subjecto; quod falsum est in hac materia. Sic falsum diceres : *Deus, qua Deus, est homo*; reduplicatio enim afficiens Deum, significat deitatem esse rationem formalem cur Deus sit homo; quod falsum est.

333. CAUTELA V. *Neque prædicari possunt de toto, vel Deo, concreta quæ important suppositum humanum, excluduntque divinum; ut sunt : Filius adoptivus, creatura pura, etc.*

Ratio est, quia hi termini pro supposito divino supponere debent; at hi termini, filius adoptivus, creatura pura, etc. et deitatem et suppositum divinum excludunt; quia deitas et Verbum excludunt rationem creaturæ puræ, etc. Eodem modo se res habet cum prædicatis divinis, quæ excludunt naturam humanam; sic falsa est æque propositio : *Christus est purus Deus*; quam ista : *Christus est purus homo*; quia sicut particula exclusiva *purus*,

vel *pure*, in priore excludit naturam humanam in Christo; ita in altera naturam divinam.

Præter hæc generaliter cavendum in præsentī materia 1°. ne sine limitatione proferantur propositiones, quæ favent hæreticis; licet alias secundum rigorem dialecticæ dici possent in sensu catholico; sic Arianis favet ista : *Christus est creatura*; unde nunc limitari eam oportet addendo : *ratione humanitatis*. Hinc etiam jam sine determinatione non admittitur ista : *Christus est incorporeus, impassibilis*; ad destruendum errorem Manichæorum, etc. in Christo verum corpus negantium; etsi aliunde similes propositiones usurpari possent, et usurpatæ sint a S. GREG. NAZ. et S. LEONE. Aut si sine adhibita limitatione, natæ sint ad sensum falsum pariendum; hinc rejici debet ista simpliciter prolata : *Christus, Filius Dei, incepit esse*; præterquam enim quod pariter Arianismum sapiat; *incipere* ita nude positum ex communi usu significat, simpliciter accipere esse proprium; Christus vero non sic accepit esse; licet et sensum habere possit sanum, ut si ita sumas : *Hoc suppositum cepit esse suppositum humanitatis*.

2°. Ne proferantur cum adverbis, quæ propositionem ambigam, aut falsam reddere possunt; ut *Verbum ab æterno est homo*; adverbium enim talia ex suo significandi modo videntur formam afficere. Item ne cum verbo *fieri, aut factum esse*, si quid inde inconveniens sequatur; hinc rejici debet ista : *homo factus est Deus*; quia τὸ *fieri, vel factum esse* significat subjectum propositionis prius natura saltem fuisse subsistens, quam advenerit illud, quod per prædicatum tribuitur subjecto; sed homo pro priori non habuit subsistentiam propriam; inde ex opposita ratione vera est : *Deus factus est homo*.

Ac demum observandum monent Auctores, has variasque alias exceptiones, non oportere expendi unice ad rigorem legum dialecticæ; sed magnam partem pendere a doctrina Patrum, tum ab usu Ecclesiæ, ut monuimus jam in simili n. 273.

334. Obj. 1°. Licet corpus et anima conjungantur inter se, constituentque unum; non tamen inde nascitur communicatio idiomatum in concreto; nec proprietates corporis de anima, nec hujus de corpore, nec de toto prædicari possunt; ergo neque hic. 2°. De eodem Christo nequeunt recte prædicari contradictoria, etiam secundum diversam naturam; ergo nec contraria. 3°. Concreta substantiva non semper suppositum in recto important, ut patet in concreto substantivo *Deus*; ergo ruit fundamentum hujus communicationis.

Ad 1um. R. N. *Cons. Disparitas* est; quia corpus et anima sunt suæ substantiæ partiales et incompletæ, quæ simul conjunctæ unam hominis naturam totalem efficiunt, et personam ipsam tanquam partes primo constituunt simpliciter; neutra ergo illarum partium seorsim est ipsum suppositum; ergo, cum proprietates illarum partium de se mutuo, vel de toto prædicantur, non est idem rectus prædicati et subjecti; inde est, quod non dicamus : *Petrus est anima : Petrus est corpus*; nec : *anima est mortalis : corpus est immortale*. Sectus est in Christo; licet enim dicatur ejus persona a duabus naturis composita, quia in his subsistit; non tamen est aliquid

constitutum ex Verbo, corpore, et anima, sicut in homine constituitur persona ex corpore et anima; sed tantum natura humana per unionem hypostaticam trahitur ad personalitatem Verbi, ut sit personalitas naturæ humanæ, sicut jam erat et manet naturæ suæ divinæ; ergo hic habetur idem rectus prædicati et subjecti, qui requiritur ad communicationem idiomatum; imo hujus est fundamentum proximum.

Ad 2um. R. 1°. Si sint secundum diversas naturas, hoc ipso non sunt contradictoria.

R. 2°. T. A. N. Cons. *Disparitas* est; quod, ut diximus Caut. 1^a. negatio simpliciter posita, quia est malignantis naturæ, removet omni ex parte a subjecto formam, vel prædicatum, quod tamen ex aliqua parte ei debetur.

Ad 3um. R. D. Ant. Concreta substantiva *substantive* sumpta, prout aliquando sumi possunt C. concreta substantiva *adjective* sumpta, et quando ita sumi debent N. Juxta Summulistas omne concretum dupliciter sumi potest: substantive, et adjective. *Substantive* sumitur, quando forma per concretum significata importatur in recto; *adjective* sumitur, quando forma per concretum significata importatur in obliquo: sic homo acceptus substantive, ita resolvitur: *natura humana habens subsistentiam*; adjective acceptus: *suppositum habens naturam humanam*. Ex quo tamen non sequitur, omnia concreta sic instituta esse, ut arbitrarie modo unum significatum importent in recto, modo utrumque. Ut vero sciatur, an in propositione concretum sumatur adjective, an substantive, attendi debet, in qua acceptione verificetur propositio: maxime in divinis et in composito Theandrico. Sic *Deus* et *homo* in his propositionibus: *Deus est homo*; *homo est Deus*, debent sumi adjective, ut sensus sit: *Suppositum, vel persona habens naturam divinam est suppositum habens naturam humanam*: et ratio est, quia ita sumi exigat propositionis veritas; si enim substantive sumas, facerent hunc sensum: *Natura divina subsistens est natura humana subsistens*, vel vicissim; quæ propositio est hæretica. E contra dum dico, *Deus est unus*, in hac propositione, *Deus*, sumi debet substantive, ut sensus sit: *natura divina subsistens in personis tribus est una*; quia hic ita sumi exigat propositionis veritas.

ARTICULUS III.

AN DETUR COMMUNICATIO IDIOMATUM IN ABSTRACTO AD MENTEM UBIQUISTARUM?

335. *Nota*. *Ubiquistarum* nomine ii de schola Lutheri veniunt, qui in errorem Nestoriano extreme oppositum prolapsi, communicationem idiomatum etiam in abstracto et respectu naturæ docuerunt; velut Faber Stapulensis, qui erroris pater creditur: tum Lutherus, Brentius, Kemnitius, Schmidelinus, Mathias Illyricus; aliique; volentes, unionem hypostaticam vel consistere formaliter in attributorum divinatorum in humanitatem transfusione; vel hanc (ut inter se dissentiebant, nec satis sibi constabant) esse de essentia unionis; vel certe ex hac necessario profluere, ut vere dici possit: *Humanitas Christi est omnipotens, omniscia, ubique præsens*, etc. a quo postremo Ubiquistarum nomen iis adhæsit; quod tamen, sed frustra im-

rito, Ubiquistæ Wittenbergenses in colloquio cum Palatinis Sacramentariis, tanquam contumeliosum, a se amoliri conati sunt.

Ex Libro Concordiæ, quem Ubiquistæ anno 1580. protulerunt, hoc dogmatis illorum systema fuit. Dicebant, hoc ipso naturam humanam fuisse hypostaticè unitam Verbo, quod omnis plenitudo divinitatis Verbi ita sit illi communicata, ut Christus etiam secundum humanitatem vere et proprie sit ac dicatur: 1°. *Persona divina Verbi*; 2°. *Deus*; 3°. *Omnipotens, æternus, infinitus, immensus, ubique præsens, immortalis*, etc. Hinc cum de Christo dicimus: *Hic homo est persona divina, Deus, omnipotens, immensus*, etc., negant sensum esse hunc, in quo Catholici illas propositiones usurpant: hæc persona, quæ subsistit in natura humana, est persona divina, Deus, omnipotens, immensa, etc. Sed contra contendunt, quod Christus etiam secundum humanitatem sit illa omnia; ut dici possit ac debeat: hæc humanitas est persona divina, Deus, omnipotens, immensa, etc.

Porro communicationem illam realiter fieri quidem asserebant, sed modo singulari et arcano; qui, qualis sit, nec determinare sciunt, neque audent; dubio procul, ut eo loquendi modo contra prævisos Catholicorum impetus se utcumque munirent. Inde suis inculcabant, ut Schmidelin. in Repetitionib. Wittenbergicis, modum illum, cum arcanus sit, non esse indagandum, nec rejici debere propter ulla argumenta.

Hinc etiam, teste Gregorio de Valentia e Societate nostra, qui eosdem impugnavit, videbantur sibi satis explicare, quomodo hujuscemodi realis communicatio non tollat distinctionem duarum naturarum, et proprietatum utriusque. *Physice* enim et *per se* concedunt, humanitatem assumptam manere infirmam, certo loco circumscriptam, et denique retinere omnia sua, quibus a natura divina tum essentiæ ratione, tum proprietatibus suis multum differat; tametsi divina quoque ipsi competant arcano modo, et in illam transfusa sint. Discrimen enim esse observandum, cum divina tribuuntur divinitati et humanitati; nam divinitas est attributa illa existendo utique ipsa; humanitas autem non existendo, sed habendo illa eadem; sic tamen ut arcano modo, vere nihilominus, Christus, etiam secundum humanitatem, vere sit, et affirmari debeat esse illa divina omnia: Persona, Deus, omnipotens, immensus, ubique præsens.

336. *Dico*. Non datur communicatio idiomatum in abstracto ad mentem Ubiquistarum; sive ita, ut attributa divina intelligantur realiter esse in humanitate secundum se et formaliter.

Prob. I. generaliter. 1°. Tolerari non potest dogma illud, quod adstruit modum unionis duarum naturarum in Christo, qui conciliari nequit cum confessione fidei edita in Concilio Chalcedonensi contra Eutychianos, qua jubemur credere Christum Dominum in duabus naturis inconfusibiliter, inconvertibiliter, indivisibiliter, nulla naturarum differentia sublata propter unionem, sed salva magis utriusque naturæ proprietate: atqui cum hac conciliari nequit propositum dogma. *Major* extra controversiam est; cum illa confessio in celeberrimo Concilio, ac uno ex quatuor Ecclesiæ præcipuis edita, etiam ab adversariis tanquam verbo Dei summe consentanea recipiatur; adeo ut Schmidelinus ipse in Repetit. Wittenberg. recitata illa Concilii sententia, anathema palam dicat iis, qui contra sentiunt. Igitur